

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
ӘЖМӘР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

29.12.2023ел

№ 30

Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик агарту һәм экологик культура формалаштыру турындагы нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирәмохитнесаклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. Әжмәр авыл жирлеге территориясендә экологик агартуны гамәлгә ашыру һәм экологик культураны формалаштыру турындагы нигезләмәне расларга (1 нчекушымта)
2. Әлеге карарны Әжмәр авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында, шулай ук Спас муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru).
3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Әжмәр авыл жирлеге
Башкарма комитеты житәкчесе:

Р.М.Вәлитов

Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә
экологик мәғрифәтне гамәлгә ашыру һәм экологик культураны формалаштыру
турында нигезләмә

1. Гомуминигезләмәләр

1.1. Өлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясының 1 өлеше 11 пункты (яки 15 статьясының 1 өлеше 9 пункты белән), «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә эшләнгән һәм экологик агартуны гамәлгә ашыруның, Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик культура формалаштыру өчен шартлар.

2. Хәзерге нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр

2.1. Бунигезләмә максатларында түбәндәгетөшенчәләр кулланыла:

1) экологик мәғлүмәт әйләнә - тирә мохитнең торышы, аның компонентлары, әйләнә-тирә мохитнең һәм табигый ресурсларның пычрану чыганаclarы яки әйләнә-тирә мохиткә башка зарарлы огынты турында мәғлүмәт һәм мәғлүмәт, шулай ук әйләнә-тирә мохитне саклау, саклау һәм торгызу буенча чаралар турында мәғлүмәт;

2) экологик культура дән һәм милли мәдәниятнең аерылгысыз өлеше, ул социаль мөнәсәбәтләр системасын, эхлакый кыйммәтләрне, кеше һәм жәмгыятьнең әйләнә-тирә мохит белән үзара эш итү нормаларын һәм ысулларын үз эченә ала;

3) экологик мәғрифәтчелек экологик куркынычсызлыгы турында экологик белән һәм экологик культураны формалаштыру, табигатькә сакчыл мөнәсәбәттәрбияләү һәм табигатьтән рациональ файдалану максатларында әйләнә-тирә мохитнең торышы һәм табигый ресурсларны кулланыу турында мәғлүмәтны тарату.

4) экологик туризм табигатькә юнәлдерелгән туристлык эшчәнлеге, аның максаты ял оештыру һәм табигый фәнни яки гамәли белән һәм тәҗрибә алу, табигый мохиткә зыян китермәү.

3. Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик агартуның һәм экологик культураны формалаштыруның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик мәғрифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп максатлары булып:

1) Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә табигатькә сакчыл мөнәсәбәт формалаштыру һәм экологик культураны арттыру;

2) уңайлы әйләнә-тирә мохитне, биологик төрлелекне һәм табигый ресурсларны саклау.

3.2. Экологика агартуның һәм муниципаль берәмлектә экологик культура булдыруның төп бурычлары Әжмәр авыл жирлеге:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау һәм экологик минлеккә һәм сәламәтлеккә зыян китерүнең ролен күтәрү;

2) экология-агарту үзәкләре буларак махсус сакланучы табигать территорияләрен ролен күтәрү;

3) гражданны, иҗтимагый һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларны Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик әһәмиятле эшчәнлеккә гамәлгә ашыруда катнашуға җәлеп итү;

4) Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә әйләнә-тирә мохитне саклау, табигатьтән рациональ файдалану өлкәсендә экологик юнәлешле эшчәнлеккә балаларны, яшьләрне һәм башка социаль төркемнәрне жәлеп итү;

5) Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

6) калдыклар белән эшитүгә, шулисәптән каты коммуналь калдыкларны аерым жыюга жаваплым өнәсәбәт формалаштыру.

4. Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәгрифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп принциплары

4.1. Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәгрифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп принциплары булып:

1) экологик белем бирүнең системалылыгы һәм мөзлексезлеге;

2) экологик мәгрифәтчелекнең гомумилеге;

3) экологик мәгълүматның ачыклыгы һәм мөмкинлеге;

4) Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегетерритория сентотрыклы үстерүгә, Әжмәр авыл жирлеге өчен актуаль булган экологик проблемаларны хәлитүгә, табигатьне саклауга әйләнә-тирә мохит сыйфатын хшыртуга экологик мәгрифәтчелек юнәлеше;

5)

жирлеүзидар өорганнары тарафыннан экологик мәгрифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендә гечараларны эшлөгәндә һәм гамәлгә ашырганда ачыклык.

5. Экологик мәгрифәт, экологик культура формалаштыру өлкәсендә гражданныр, ижтимагый берләшмәләр һәм башка оешмаларның хоуклары

5.1. Экологик мәгрифәтчелек һәм экологик культура формалаштыру өлкәсендә гечараларны эшлөгәндә гражданныр, ижтимагый берләшмәләр һәм башка оешмаларның:

1) экологика гарту, экологик культура формалаштыру өлкәсендә жирлеүзидар өорганнары эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм камилләштерү буенча тәкъдимнәр кертергә;

2) муниципаль программалар һәм экологик мәгрифәт буенча планнар проектларын эшлөүдә һәм аларның жәмәгать (Жәмәгать) тыңлауларын үткөрү һәм (яки) катнашу юлы белән гамәлгә ашыруда катнашу;

3) экологик мәгрифәтчелек буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен кирәкле ышанычлы экологик мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә сорарга һәм алырга;

4) интерактив белем бирү технологияләрен, экологик программалар һәм уку-агарту материаллары күргәзмәләрен һәм презентацияләрен гамәлгә ашыру;

5) халыкның хокукый һәм экологик культурасын формалаштыру һәм арттыру максатыннан өмәләр оештыру, Территорияләренә төзекләндерү һәм яшелләндерү эшендә, смотрларда, конкурсларда, конференцияләрдә, семинарларда, мәгълүмати һәм башка кампанияләрдә актив катнашу;

6) закон нигезендә башка хоукларны гамәлгә ашыру.

6. Халыкның экологик мәгрифәте

6.1. Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә халыкның экологик мәғрифәте экологик культура дәрәжәсен күтәрү нигезләре буларак кешенең әйләнә-тирә мохиткә әхлакий мәнәсәбәтен формалаштыру максатларында гамәлгә ашырыла.

6.2. Экологик мәғрифәт һәм экологик культура формалаштыру жирле үзидарә органнары тарафыннан түбәндәге формаларда башкарыла:

1) әйләнә-тирәмохитнесаклау, житештерүһәмкулланукалдыкларыбеләнәшитү, экологиккуркынычсызлыккәсендәгезаконнартурындамәғлүматбирү;

2) экологикбелемнәрнепропагандалау, әйләнә - тирәлекнеңторышы, табиғыйресурсларһәмэкологиккуркынычсызлыктуриндамәғлүматнымахсус радио-һәмтелепрограммалар (шулисәптәнсоциаль реклама), экологикхарактердагы басма басмаларчыгару юлы белән, шулайук Әжмәр авылжирлеге муниципаль берәмлегенеңжирлеүзидарәорганнарытарафыннанмәғлүматнырәсмисайтлардамәғлүмат-телекоммуникация челтәрәндәурнаштыру юлы беләнтарату «Интернет»;

3) экологик - агартуәшчәнлеге (фәнни-гамәликконференцияләр, форумнар, конкурслар, фестивальләр, күргәзмәләр, экологикакцияләрһәмбашкалар);

4) экологик туризм;

5) экологиккүзәкләр, табиғатмузейлары, экологиксукмактар, экологиклагерьлар, шулисәптәнтөбәкәһәмиятендәгеаеручасакланаторгантабиғыйтерриторияләрдә, аларнымахсуссаклаурежимынисәпкәәлып, булдыру;

6) гамәлдәгезаконнаргакаршыкилмәгәнбашкаформалар.

7. Музейлар, китапханәләрһәммассакуләммәғлүматчараларыӘжмәр авылжирлеге муниципаль берәмлегендәэкологикмәғрифәтһәмэкологик культура формалаштырудакатнашу

7.1. Әжмәр авылжирлеге муниципаль берәмлегендәэкологикагартуһәмэкологик культура

формалаштыруөлкәсендәмузейларныңтөпәшформаларыһәмәшчәнлектөрләребулыпэкологикюнәлештәгеэкспозицияләр, стационар һәмкүчмәкүргәзмәләроештыру, конференцияләр, конкурслар, семинарлар, «түгәрәкөстәлләр» һәм башка чаралароештыруһәмүткәрү тора.

7.2. Китапханәләр үз уставларына ярашлы рәвештә Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агартуда һәм экологик культураны формалаштыруда китапханә фондын экологик һәм хокукий характердагы документлар һәм басмалар белән тулыландыру, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм экологик куркынычсызлык проблемаларына багышланган конференцияләр, конкурслар, семинарлар, «түгәрәк өстәлләр» һәм башка чаралар үткәрү юлы белән катнашалар.

7.3. Телерадиотапшырулар оештыру һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре редакция Уставы һәм (яисә) оештыручы белән редакция (баш мөхәррир) арасындагы килешү нигезендә Әжмәр авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик, экологик-хокукий мәғлүмат тарату, экология, әйләнә-тирәлекне саклау, экологик куркынычсызлык проблемаларына багышланган программалар һәм материаллар чыгару юлы белән экологик культураны формалаштыруда катнашалар.

7.4. Әжмәр авылжирлеге муниципаль берәмлегенеңжирлеүзидарәорганнарытелерадиотапшыруларныңмахсуслаштырылганоешмаларын, экологик культура формалашуагардәмитүчевакытлыматбугатбасмаларынүстерүбуенчакирәклеикътисадиһәмоештырушартларынтәэминитә.

8. Өжмөр авылжирлеге муниципаль
берәмлегендээкологикагартуһәмэкологиккультураныформалаштыруөлкәсендәгез
шчәнлекнефинансбеләнтәэминитү

8.1. Өжмөр авыл жирлеге муниципаль
берәмлегендээкологикмәгърифәтчеләкһәмэкологиккультураныформалаштыруөлкәсендә
эгезшчәнлекнефинансбеләнтәэминитүӨжмөравылжирлегежирле бюджеты акчалары,
шулайук Россия Федерациясезаконнарыбеләнтыелмаган башка
чыганаclarхисабынабашкарыла ала.